

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Feitenreconstructie Tijdlijn: Jeugd

Periode: maart 2021 tot en met november 2021

Programmadirectie Nafase COVID-19

Leeswijzer

Deze feitenreconstructie van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) betreft de periode maart 2021 tot en met november 2021 en is voornamelijk gebaseerd op openbare bronnen (voornamelijk Kamerstukken en voortgangsrapportages). Daarnaast is input verwerkt van de beleidsdirectie(s) van VWS die betrokken was (waren) bij het thema van deze tijdlijn.

De *grijze teksten* verwijzen naar aanvullingen op basis van mondelinge bronnen of van respondenten ontvangen opmerkingen zonder bronstukken.

De feitenreconstructie is opgedeeld in drie hoofdstukken: (1) Veiligheid en kindermishandeling, (2) Mentaal welbevinden en (3) Jeugdverenigingen (kunst, cultuur en scouting).

De feitenreconstructie start met een kort overzicht van de belangrijkste kantelmomenten. Kantelmomenten zijn cruciale momenten en/of belangrijke koerswijzigingen in de bestrijding van de coronapandemie. De kantelmomenten zijn in de feitenreconstructie die volgt in meer detail te vinden.

Deze feitenreconstructie is een vervolg op de feitenreconstructie 'Jeugd' die de periode maart 2020 tot en met februari 2021 beslaat. Voor informatie over andere onderwerpen tijdens de coronapandemie wordt verwezen naar de desbetreffende tijdlijnen.

Namen en functienamen van medewerkers van het ministerie van VWS worden in de feitenreconstructie vervangen door "ambtelijk VWS" en namen van medewerkers van andere organisaties zijn vervangen door "functionaris".

Gebruikte hyperlinks in sommige bronvermeldingen zijn mogelijk na verloop van tijd niet meer toegankelijk.

De Bestuursraad van VWS heeft de inhoud van deze tijdlijn vastgesteld op 3 juni 2022.

Instructie

Dit document is interactief. Dat betekent dat informatie - naar wens en op maat - uitgebreid kan worden.

- **Algemeen:** als de cursor (of het handje) verandert in een wijzende vinger dan is er sprake van een interactief element.
- **Oranje schuin en dikgedrukte** tekst gaat naar extra informatie binnen dit document
- **Blauwe onderstreepte** woorden linken naar internetpagina's buiten dit document.
- Klik op het icoon om naar het overzicht met de kantelmomenten te gaan.
- Met de blauwe en witte pijlen kunt u naar links en rechts navigeren.
- Na het volgen van een interne link naar de verklarende woordenlijst kunt u terug naar de lopende tekst door op het pijltje **Keer terug** naast het woord te klikken.
- Na het volgen van een interne link naar de eindnoten¹ of bronnen kunt u terug naar de lopende tekst door in het overzicht op het cijfer voor de eindnoot te klikken.

Kantelmomenten

1. Coronamaatregelen zetten mentale gezondheid van jongeren onder druk

Uit de Publieksrapportage uitvraag acute Jeugd-GGZ' van 10 maart 2021 van de Nederlandse ggz blijkt alle gevraagde GGZ-instellingen zich grote zorgen maken over de gevolgen van de coronacrisis op de langere termijn voor de mentale gezondheid van de jeugd. Op 28 mei blijkt uit een gedragsonderzoek van het RIVM dat de psychische gezondheid van jongeren (16 tot en met 24 jaar) in de periode mei 2020 tot en met juli 2021 fors is gedaald en de eenzaamheid in deze zelfde groep fors is gestegen. In de maatregelenbrief COVID-19 van 12 november schrijft demissionair minister De Jonge dat vanuit de sociaal-maatschappelijke en economische reflectie blijkt dat met name de sluiting van horeca, kunst en cultuur de jongeren buitensporig hard treft.

[Ga naar hoofdstuk 2 >>](#)

2. Steunpakket welzijn Jeugd

Op 18 maart bespreekt demissionair staatssecretaris Blokhuis met de stuurgroep zorg voor de jeugd en corona de plannen voor het steunpakket welzijn. Jongeren, gemeenten en veldpartijen geven hier hun input mee aan de staatssecretaris. Op 13 april 2021 stuurt demissionair minister De Jonge een stand-van-zakenbrief COVID-19 naar de Kamer, waarin wordt toelicht hoe het kabinet het steunpakket welzijn jeugd (€40 miljoen) heeft ingericht. Samen met jongeren, veldpartijen en gemeenten is besloten om landelijke en lokale initiatieven te stimuleren op het gebied van sociaal en mentaal welzijn. Landelijk wordt geïnvesteerd in laagdrempelige ondersteuning (o.a. luisterlijnen, projecten in het onderwijs) en wordt specifieke ondersteuning ingericht voor bepaalde kwetsbare doelgroepen (jeugdzorg, chronische beperking). Gemeenten mogen de middelen combineren met middelen uit andere steunpakketten zoals het Nationaal Programma Onderwijs.

[Ga naar hoofdstuk 2 >>](#)

3. Extra steunpakket voor de acute problemen in de jeugdzorg

Op 22 april 2021 wordt duidelijk dat het demissionair kabinet € 613 miljoen beschikbaar stelt voor acute knelpunten in de jeugdzorg. Inclusief de eerder beschikbaar gestelde € 300 miljoen en middelen voor het welzijn van jongeren in coronatijd (€ 95,5 miljoen) komen de extra middelen op een totaal van ruim € 1 miljard.

[Ga naar hoofdstuk 2 >>](#)

4. Crisiscapaciteit in de jeugd-GGZ en het terugdringen van wachttijden

Op 28 mei 2021 geeft demissionair staatssecretaris Blokhuis aan dat € 50 miljoen van het extra steunpakket (van de € 613 miljoen) specifiek bestemd is voor de aanpak vastgelopen acute jeugdzorgketen.¹ Ook wordt € 255 miljoen van dit pakket toegevoegd in de algemene uitkering van het gemeentefonds om wachttijden in de specialistische jeugdzorg aan te pakken. Op 21 juni geeft de demissionair staatssecretaris aan dat er ingezet moet worden op een gezamenlijke aanpak van aanbieders, gemeenten en het Rijk om de wachttijden terug te dringen. In deze gezamenlijke aanpak moet de focus liggen op de (1) intensivering van complexe casuïstiek en (2) het versterken van het regionaal en landelijk inzicht en overzicht in wachttijden.

[Ga naar hoofdstuk 2 >>](#)

Kantelmomenten (vervolg)

5. Nationaal Preventieakkoord Mentale Gezondheid (NPMG)

Op 22 juni 2021 biedt Team GeestKracht een petitie aan de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), waarin het de Tweede Kamerleden én het toekomstig kabinet vraagt om aan de slag te gaan met het NPMG. Op 16 september reageert demissionair staatssecretaris Blokhuis op deze petitie. Hij geeft aan dat er een interdepartementale verkenning gestart zal worden in samenwerking met Team GeestKracht, de Nationale Jeugdraad en de Gezonde Generatie. Op 15 oktober geeft demissionair staatssecretaris Blokhuis aan dat de verkenning naar NPMG inmiddels is begonnen.

[Ga naar hoofdstuk 2 >>](#)

6. Ter voorbereiding op de aanpak herstel en perspectief voor jongeren

De demissionair staatssecretaris van VWS heeft samen met collega bewindspersonen gesprekken gevoerd met jongeren en experts uit de betreffende domeinen na aanleiding van het SER-rapport 'en nu daden' op het thema onderwijs, arbeidsmarkt en wonen. Op 4 februari samen met demissionair minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), op 6 april met demissionair minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en op 19 mei met demissionair minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).

[Ga naar hoofdstuk 2 >>](#)

7. De aanpak voor herstel en perspectief voor jongeren

Op 5 juli 2021 reageren de demissionair staatssecretaris van VWS en de demissionair minister OCW onder andere op de motie van het Kamerlid Ploumen (PvdA) c.s inzake het Deltaplan Jeugd. In de integrale aanpak van het demissionair kabinet zal de focus op de vijf leefdomeinen liggen (vrienden, school, werk, zorg en ondersteuning). Het demissionair kabinet ziet daarbij vijf domein overstijgende opgaven: (1) integraal werken, (2) jongerenparticipatie, (3) bestaanszekerheid, (4) kansengelijkheid en (5) veerkracht. Op deze manier tracht het demissionair kabinet de negatieve effecten van de coronacrisis voor jongeren op korte termijn zoveel mogelijk weg te nemen en de uitgangspositie van jongeren in de samenleving op langere termijn te versterken. De focus zal liggen op jongeren tussen de 12 en 27 jaar oud.

[Ga naar hoofdstuk 1 >>](#)

8. Staatssecretaris spreekt met kwetsbare jongeren

Op 16 september spreekt demissionair staatssecretaris Blokhuis met kwetsbare jongeren over hun uitdagingen in de coronaperiode en wat zij in het openingsplan terug willen zien.

[Ga naar hoofdstuk 2 >>](#)

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Veiligheid en kindermishandeling

2. Mentaal welbevinden

3. Jeugdverenigingen
(Kunst, cultuur en scouting)

Bijlage

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

1. Veiligheid en kindermishandeling

Maart

04

Op 4 maart 2021 stellen de voorzitters van de vaste commissies voor VWS, Justitie en Veiligheid (J&V) en Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en de griffier van de vaste commissie voor VWS het verlag van een algemeen overleg over huiselijk geweld en kindermishandeling vast. Dit overleg heeft plaatsgevonden op 18 februari tussen demissionair staatssecretaris Blokhuis, demissionair minister Dekker, de vaste commissie voor VWS, de vaste commissie voor J&V, de vaste commissie voor OCW. In het overleg geeft demissionair staatssecretaris Blokhuis aan dat huiselijk geweld en kindermishandeling in coronatijd een ernstiger probleem is dan anders. De demissionair staatssecretaris geeft om die reden aan dat er een drietal acties is ondernomen:

1. Kinderen uit de meest kwetsbare gezinnen krijgen de mogelijkheid om naar de noodopvang in de kinderopvang te gaan;
2. De basisscholen zijn weer open, hierdoor kunnen leerkrachten zien waar de kwetsbare gezinnen zijn en kunnen zij helpen om problemen te signaleren;
3. Veilig Thuis (VT) is gestart met een chatfunctie. Deze chatfunctie is tijdens de avondklok langer open, tot 22.00 uur 's avonds.²

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

**1. Veiligheid en
kindermishandeling**

2. Mentaal welbevinden

3. Jeugdverenigingen
(Kunst, cultuur en scouting)

Bijlage

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Juni 18

Op 18 juni sturen de demissionair staatssecretaris van VWS en de demissionair minister voor Rechtsbescherming de zesde voortgangsrapportage van het programma 'Geweld hoort nergens Thuis'³ naar de Tweede Kamer. De bewindslieden geven aan dat het goed is dat professionals, omstanders en betrokkenen VT weten te vinden bij vermoedens van onveiligheid. In april 2021 heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) de beleidsinformatie Veilig Thuis gepubliceerd over het laatste halfjaar van 2020. Ten opzichte van het voorgaande jaar is er in 2020 een stijging van het aantal adviesvragen (+13%), en een lichte daling van het aantal meldingen (-3%). Tijdens de coronacrisis en in het bijzonder met de lockdown-maatregelen leek het aannemelijk dat er een verhoogd risico bestaat op huiselijk geweld of kindermishandeling. Ondanks de groei in adviesvragen, is dit niet te zien in het aantal meldingen van VT.⁴

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Veiligheid en kindermishandeling

2. Mentaal welbevinden

3. Jeugdverenigingen (Kunst, cultuur en scouting)

Bijlage

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Juli

05

Op 5 juli sturen de demissionair staatssecretaris van VWS en demissionair minister van OCW een brief naar de Tweede Kamer inzake de aanpak voor herstel en perspectief voor jongeren. In de brief wordt er onder andere ingegaan op:

1. 'Zorgen over kindermishandeling en huiselijk geweld': De meeste VT-organisaties geven aan dat meldingen waarbij direct actie nodig is vaker voorkomen en dat de ernst van de problematiek toeneemt. In 2020 namen kinderen verder vaker contact op met De Kindertelefoon over de onderwerpen huiselijk geweld, incest en verwaarlozing dan het jaar daarvoor. Tot slot waren veel jongeren online actief, wat ook gevolgen had voor toenemend online geweld.
2. 'Gevolgen in kwetsbare wijken groter': In kwetsbare wijken zijn de gevolgen van de coronacrisis voor jongeren goed zichtbaar. Hierdoor lopen veel bewoners vast op de arbeidsmarkt, in het onderwijs en in de hulpverlening.

Het demissionair kabinet ziet het als een noodzaak om tot een integrale aanpak te komen van de leefdomeinen (vrienden, school, werk, zorg en ondersteuning). Gebaseerd op de gevoerde gesprekken met jongeren, gemeenten en professionals uit alle domeinen ziet het demissionair kabinet daarbij vijf domein overstijgende opgaven: (1) integraal werken, (2) jongerenparticipatie, (3) bestaanszekerheid, (4) kansengelijkheid en (5) veerkracht.

Met betrekking tot veerkracht heeft het demissionair kabinet onder andere het volgende agendapunt:

- Tegengaan van kindermishandeling en huiselijk geweld: Het is gewenst dat professionals elkaar snel weten te vinden bij complexe zaken van huiselijk geweld en kindermishandeling. Hierbij valt te denken aan een deskundigheidsimpuls op het gebied van online geweld, onveiligheid en hulp, aan activiteiten om te werken vanuit de gezamenlijke visie 'Gefaseerd samenwerken aan veiligheid' bij de verschillende ketenpartners, aan het versterken van de lokale teams op het thema veiligheid en aan multidisciplinair hulp te organiseren in gezinnen waar structurele onveiligheid speelt en sprake is van complexe casuïstiek.⁵

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Veiligheid en kindermishandeling

2. Mentaal welbevinden

3. Jeugdverenigingen (Kunst, cultuur en scouting)

Bijlage

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

November

11

Op 11 november reageert demissionair staatssecretaris Blokhuis op het 'Manifest Jeugdzorg Urgenties', dat op 22 juni 2021 door Jeugdzorg Voldoende Beschermd (JVB) aan de Tweede Kamer werd aangeboden. In dit manifest roept de JVB op tot het stoppen van alle vormen van geweld en draagt het een aantal actiepunten aan. De Tweede Kamer heeft de demissionair staatssecretaris gevraagd te reageren op dit manifest. De demissionair staatssecretaris gaat onder andere in op het onderwerp 'Jongeren en dak- en thuisloosheid'. Naar aanleiding van de commissie Sociale Impact Corona is extra ingezet op de preventie van dak- en thuisloosheid van jongeren die de jeugdzorg bij of na de 18e verjaardag verlaten. De meest recente cijfers van het CBS lijken erop te duiden dat het aantal daklozen in 2020 en 2021 is gedaald. Deze daling lijkt het sterkste onder de groep tot 27 jaar.⁶

22

Op 22 november sturen demissionair staatssecretaris Blokhuis en demissionair minister Dekker een voortgangsbrief inzake de 'aanpak om de jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering te verbeteren' naar de Tweede Kamer. In de brief behandelen beide bewindspersonen onder andere het jaarrapport 2021 'De staat van Jeugd' over 2020. Uit het jaarrapport blijkt onder andere dat:

- Het aantal jongeren dat in een gezin opgroeit dat rondkomt van een uitkering vrijwel gelijk is gebleven. Dankzij het ondersteuningsbeleid van het demissionair kabinet voor bedrijven en zzp'ers heeft de coronapandemie een beperkt effect op het aantal jongeren dat leeft in een gezin dat rondkomt van een uitkering.⁷

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Veiligheid en kindermishandeling

2. Mentaal welbevinden

3. Jeugdverenigingen (Kunst, cultuur en scouting)

Bijlage

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

2. Mentaal welbevinden

Maart

23

Op 23 maart 2021 stuurt demissionair minister De Jonge een stand-van-zakenbrief COVID-19 naar de Tweede Kamer. Demissionair minister De Jonge roept in herinnering dat de Tweede Kamer demissionair staatssecretaris Blokhuis heeft gevraagd om een reactie te geven op het rapport 'Publieksrapportage uitvraag acute jeugd-GGZ'⁸ van 10 maart.

Uit de rapportage blijkt dat er grote zorgen zijn over de langetermijneffecten van de coronacrisis op de ontwikkeling en mentale gezondheid van de jeugd. Alle instellingen verwachten langetermijneffecten op de mentale gezondheid en het GGZ-gebruik van de jeugd. Drie thema's die hierbij het vaakst worden genoemd zijn: (1) stijging aanmeldingen, (2) complexere zorgvraag en (3) ontwikkelingsachterstanden. Ook hadden instellingen de mogelijkheid om knelpunten te benoemen, een daarvan is: *"Door de coronacrisis is het reeds overbelaste systeem volledig overgelopen en moeten we inmiddels vaak zelfs crisisgevallen afwijzen op basis van onvoldoende capaciteit"*.⁹

Om signalen over toename in de jeugd-GGZ beter te kunnen duiden heeft de demissionair staatssecretaris van VWS de Nederlandse ggz en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) begin februari gevraagd een uitvraag te doen onder hun achterban naar de capaciteit en knelpunten. Hieruit blijkt dat over het algemeen de vraag naar specialistische jeugd-GGZ toeneemt, wel zijn daarin grote regionale verschillen zichtbaar. De minister schrijft dat het zorgelijk is als deze toename ertoe leidt dat kinderen geen passende hulp krijgen. Gemeenten zijn vanuit hun jeugdhulpplicht verantwoordelijk om voldoende zorg in te kopen en te prioriteren waar zorg het meest nodig is. Daarom is het demissionair kabinet met de VNG, Nederlandse ggz en de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (NVvP) in gesprek over hoe aanbieders en gemeenten gezamenlijk tot oplossingen kunnen komen, en wat er eventueel aanvullend nodig is.¹⁰

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Veiligheid en kindermishandeling

2. Mentaal welbevinden

3. Jeugdverenigingen (Kunst, cultuur en scouting)

Bijlage

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

April

06

Op 6 april spreekt demissionair staatssecretaris Blokhuis samen met demissionair minister Koolmees met jongeren en experts op het terrein van arbeidsmarkt n.a.v. het SER-rapport ‘en nu daden’ en als input voor de aanpak herstel en perspectief (motie Ploumen ‘deltaplan’).¹¹

13

Op 13 april stuurt demissionair minister De Jonge een stand-van-zakenbrief COVID-19 naar de Kamer. Op 12 februari presenteerde demissionair staatssecretaris Blokhuis het steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl, hiervan is € 40 miljoen beschikbaar gesteld voor een steunpakket Welzijn Jeugd. Dit is aanvullend op het eerdere Jeugdpakket (€ 58,5 miljoen) en het project Jeugd aan Zet (ruim € 3 miljoen) en sluit inhoudelijk aan bij het Rijksprogramma maatschappelijke diensttijd (MDT). Met dit ‘februari’-pakket wil het demissionair kabinet op korte termijn de oplopende schade op het mentaal welzijn van jongeren beperken. Met een deel (€ 33,5 miljoen) van het steunpakket Welzijn Jeugd worden gemeenten in staat gesteld om extra sociale activiteiten, laagdrempelig mentale ondersteuning en jongerenwerk te organiseren.

Om tot een goede invulling te komen van het steunpakket Welzijn Jeugd, is er vanaf het begin gebruik gemaakt van de input van jongeren. Zo heeft het demissionair kabinet het welzijn van de jeugd in de afgelopen periode nadrukkelijk meegewogen in de besluitvorming over de coronamaatregelen. Dit geldt ook voor specifieke groepen (bijv: jongeren met een chronische beperking of jongeren met jeugdhulp). Verder heeft VWS verschillende landelijke initiatieven financieel gesteund ten behoeve van de mentale ondersteuning van jongeren:

- Naast de Kindertelefoon en de al bestaande luisterlijnen, is op 7 april de nieuwe lijn ‘Alles oké? Support-lijn’ gelanceerd voor jongeren tussen de 18 en 24 jaar;
- Er zijn rondetafelgesprekken gevoerd met jongeren om eenzaamheid onder jongeren te verminderen;
- Aandacht voor mentaal welzijn in het onderwijs is belangrijk. Zo was en is er in het voortgezet, middelbaar beroeps- en hoger onderwijs meer aandacht voor de mentale weerbaarheid van leerlingen en studenten;
- Om aandacht te vragen voor de spanningen thuis wordt een campagne ‘Time-out’ gelanceerd.

Daarnaast adviseert De Jongeren Denktank Corona (JDC) het demissionair kabinet hoe jongeren perspectief kan worden geboden op de (middel)lange termijn op het terrein van onderwijs, arbeidsmarkt en wonen. De minister zegt toe dat uiterlijk 1 juni de kabinetsreactie zal volgen op het advies van de JDC. Hiermee zal tevens invulling worden gegeven aan de Kamerbreed aangenomen motie¹² (inzake het Deltaplan Jeugd) van Kamerlid Ploumen.¹³

Tot slot schrijft de demissionair minister dat gemeenten de aan hen toebedeelde middelen uit het steunpakket Welzijn Jeugd naar eigen inzicht mogen inzetten en ook combineren met andere steunpakketten en programma’s zoals Jeugdpakket, Nationaal Programma Onderwijs, het project Jeugd aan Zet en het Rijksprogramma MDT.¹⁴

22

Op 22 april laat demissionair staatssecretaris Blokhuis middels een brief aan de Tweede Kamer weten dat hij in gesprek is geweest met gemeenten over een aantal acute financiële knelpunten in de zorg voor jeugd. Als uitkomst van dit gesprek stelt het demissionair kabinet voor 2021 € 613 miljoen beschikbaar voor de acute problemen in de jeugdzorg – deels het gevolg van de coronapandemie – en de financiële druk die dit veroorzaakt. Inclusief de eerder beschikbaar gestelde € 300 miljoen en middelen voor het welzijn van jongeren in coronatijd (€ 95,5 miljoen) komen de extra middelen op een totaal van ruim € 1 miljard. De extra middelen zijn onder andere bedoeld om tijdelijke uitbreiding van de aanpak vastgelopen acute jeugdzorgketen mogelijk te maken en wachttijden aan te pakken.¹⁵ Daarnaast is afgesproken dat gemeenten en Rijk aan de slag gaan met maatregelen om de structurele houdbaarheid van de uitvoering van de Jeugdwet te verbeteren.¹⁶

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Veiligheid en kindermishandeling

2. Mentaal welbevinden

3. Jeugdverenigingen (Kunst, cultuur en scouting)

Bijlage

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Mei

11

Op 11 mei stuurt demissionair minister De Jonge een stand-van-zakenbrief COVID-19 naar de Tweede Kamer. In de subsidieregeling Perspectief voor de Jeugd¹⁷ kunnen gemeenten subsidie aanvragen voor maatschappelijke activiteiten die worden georganiseerd voor en door jongeren, samen met MDT-organisaties. In de maanden mei, juni en juli gaan in 112 gemeenten in totaal circa 9.000 jongeren aan de slag in een MDT-traject in sectoren zoals wijk en buurt, media en cultuur, sport, zorg en welzijn. In totaal zijn ruim 21.000 jongeren een MDT-traject begonnen en 183 MDT-projecten verdeeld over Nederland.¹⁸

19

Op 19 mei voert demissionair staatssecretaris Blokhuis met demissionair minister Ollongren een gesprek met jongeren en experts op het terrein van wonen n.a.v. het SER-rapport 'en nu daden' en als input voor de aanpak herstel en perspectief (motie Ploumen 'deltaplan') (zie 13 april 2021).¹⁹

26

Op 26 mei stuurt de demissionair minister voor Medische Zorg (MZ) een brief naar de Tweede Kamer met betrekking tot de gevolgen van de COVID-19-crisis voor de reguliere zorg. De demissionair minister schrijft dat het aantal verwijzingen voor de GGZ weer toeneemt, na een aanvankelijke terugloop gedurende de eerste periode van de crisis. Voor de jeugdzorg zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor de uitbreiding van de crisiscapaciteit jeugd GGZ en de aanpak van wachtlijsten van (regionaal) ingekochte specialistische jeugdzorg.²⁰

28

Op 28 mei stuurt demissionair minister De Jonge een stand-van-zakenbrief COVID-19 naar de Tweede Kamer. Uit gedragsonderzoek van het RIVM blijkt dat de psychische gezondheid van jongeren (leeftijdscategorie 16 tot en met 24 jaar) tussen juli 2020 en mei 2021 is gedaald (van 81,2% naar 61,6%) en de eenzaamheid voor deze groep in dezelfde periode is gestegen (van 53,8% naar 74,5%).²¹

Op 28 mei stuurt demissionair staatssecretaris Blokhuis een brief naar de Tweede Kamer met betrekking tot onder andere de jeugd-GGZ en corona. Mede als gevolg van de coronapandemie is de druk op de specialistische jeugd-GGZ toegenomen. De vraag naar acute zorg neemt toe en daarnaast neemt ook de complexiteit van de zorgvraag toe. Bij verschillende aanbieders van specialistische jeugd-GGZ ontstaat daardoor een knelpunt in de capaciteit van behandelingen. Als onderdeel van de € 613 miljoen (zie 22 april 2021) is specifiek € 50 miljoen gereserveerd voor de aanpak vastgelopen acute zorgketen.²² Met deze middelen kan de crisiscapaciteit in de jeugd-GGZ tijdelijk opgeschaald worden. Daarnaast kunnen de middelen ook ingezet worden om crisisplaatsingen te voorkomen. Hiermee geeft de demissionair staatssecretaris invulling aan de motie²³ van het Kamerlid Klaver. Ook zijn er afspraken gemaakt over de wachtlijsten voor specialistische jeugdzorg. Hiervoor wordt € 255 miljoen toegevoegd in de algemene uitkering van het gemeentefonds. Daarmee wordt het oppakken van complexe casuïstiek en het terugbrengen van wachttijden geïntensiveerd. Op deze wijze wil het demissionair kabinet tegemoetkomen aan de toegenomen zorgvraag (mede door corona) én inzetten op structurele verbeteringen, zoals de doorontwikkeling van expertteams en inzicht in wachttijden.²⁴

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Veiligheid en kindermishandeling

2. Mentaal welbevinden

3. Jeugdverenigingen (Kunst, cultuur en scouting)

Bijlage

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Juni 03

Op 3 juni stelt Kamerlid Maeijer (PVV) schriftelijke vragen aan demissionair staatssecretaris Blokhuis inzake het artikel ‘Kind in nood wacht gemiddeld tien maanden op hulp’²⁵ van de NOS van 2 juni. Uit het artikel blijkt dat de stichting Het Vergeten Kind sprak met 31 kinderen en 120 hulpverleners. Op basis daarvan komt de stichting op gemiddeld 44 weken, oftewel zo’n 10 maanden, wachttijd uit. Dat is gevaarlijk lang, zegt de stichting, want voor kinderen met psychische problemen en kinderen die in een instabiele thuissituatie opgroeien heeft lang wachten op hulp grote gevolgen: “Bestaande problemen verergeren, de spanning in het gezin loopt op, kinderen vallen uit op school en vereenzamen”.²⁶

Kamerlid Maeijer stelt dat de verwachting is dat de coronacrisis zal leiden tot een forse toename van het aantal kinderen en jongeren met ernstige psychische problemen. Daarom wil zij onder andere weten hoe de demissionair staatssecretaris het gaat voorkomen dat de wachtlijsten voor kwetsbare kinderen en jongeren nog groter en langer worden.²⁷

17

Op 17 juni sturen demissionair staatssecretaris Blokhuis en demissionair minister Dekker een brief naar de Tweede Kamer inzake de actuele ontwikkelingen in het jeugd beleid. In de brief is de zesde voortgangsrapportage van het programma Zorg voor de Jeugd toegevoegd. De stuurgroep Zorg voor de Jeugd constateert – ondanks de coronacrisis – voorzichtig positieve ontwikkelingen richting de transformatiedoelen van de Jeugdwet en de doelen van het programma. Zo geven professionals een positiever beeld van hun werk, vinden jeugdigen en gezinnen vaker dat ze goed geholpen worden en daalt het aantal uithuisplaatsingen bij ondertoezichtstelling in de jeugdbescherming. De voortgangsrapportage laat zien dat het programma het afgelopen half jaar concrete *output* heeft opgeleverd in de vorm van websites, leernetwerken, ondersteuningstrajecten, bijeenkomsten, rapporten, richtlijnen et cetera. Tegelijkertijd constateert de stuurgroep dat de effecten, de *outcome*, van het programma op de daadwerkelijke zorg voor jeugdigen en gezinnen beperkt merkbaar zijn. De transformatie van de jeugdhulp is nog in volle gang. De coronacrisis is daarbij een vertragende factor.

De opdracht van het programma Zorg voor de Jeugd loopt dit jaar af. De komende maanden gaan betrokken partijen met elkaar na hoe de positieve bewegingen de komende jaren doorgezet kunnen worden en knelpunten aangepakt kunnen worden. In de brief zijn ook de voorlopige CBS-cijfers over jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering toegevoegd. Uit de CBS-cijfers blijkt:

- In 2020 ontvingen 429.200 jongeren jeugdhulp, zo’n 14.300 minder dan in 2019;
- In 2020 hadden zo’n 41.100 jongeren te maken met een jeugdbeschermingstraject. Dat is ongeveer hetzelfde aantal als in 2019;
- In 2020 hadden 8.500 jongeren te maken met jeugdreclassering. In 2019 waren dit 9.100 jongeren;
- Jeugdhulpgebruik verschilt sterk per gemeente: het jeugdhulpgebruik varieert per gemeente van zo’n 5-6% van alle jeugdigen tot zo’n 17-18%;
- Trajectduur jeugdhulp neemt toe: de duur van de afgesloten trajecten is in 2020 toegenomen naar gemiddeld 413 dagen. In 2019 was dit 385 dagen;
- Minder herhaald beroep: 23% van alle jongeren die in 2020 een jeugdhulptraject startten had in de afgelopen vijf voorgaande jaren ook een jeugdhulptraject. In 2019 was dit 28,5%;
- Minder crisisplaatsingen: bij ongeveer 4,1% van de 247.000 jeugdhulptrajecten die in 2020 zijn gestart was sprake van crisis. Dit is een lichte daling ten opzichte van 2019.

Vanwege de coronacrisis ligt het daadwerkelijke jeugdhulpgebruik waarschijnlijk lager dan de cijfers aangeven.²⁸

18

Op 18 juni stuurt demissionair minister De Jonge een stand-van-zakenbrief COVID-19 naar de Tweede Kamer. Het demissionair kabinet vraagt aan onderwijsinstellingen in het mbo en ho om de opening voor het nieuwe studiejaar voor te bereiden waarbij met ingang van 16 augustus onderwijs plaats kan vinden zónder de veilige afstandsnorm van 1,5 meter voor studenten en medewerkers. Het besluit over het loslaten van de veilige afstandsnorm in het onderwijs wordt op 13 augustus genomen. Daarnaast is het belangrijk dat studenten na vakantie en bij start van het nieuwe studiejaar zich testen met behulp van zelftesten. Verder blijkt uit onderzoek van de gedragsunit van het RIVM dat 71% van de deelnemers het mist om familie en vrienden in het echt te zien. Vooral bij jonge mensen nam het aandeel met een laag psychisch welbevinden toe. Jongeren noemen onder andere spontaan contact en feestjes te missen. De beperking van de groepsgrootte vormt daarvoor een belangrijke belemmering. Sociaal contact heeft ook een preventieve functie; bijvoorbeeld tijdig signaleren van somberheid en angst, en om op mogelijkheden van hulp te wijzen.²⁹

21

Op 21 juni beantwoordt demissionair staatssecretaris Blokhuis de schriftelijke vragen³⁰ van Kamerlid Maeijer. Uit het onderzoek van stichting Het Vergeten Kind onder 31 jongeren en 120 professionals blijkt dat 81% van de kinderen (gemiddeld 44 weken) heeft moeten wachten op jeugdzorg. Uit andere onderzoeken blijkt dat de coronaperiode een grote impact heeft op het welbevinden van jongeren en jongvolwassenen. Jongeren geven aan meer mentale gezondheidsproblemen te ervaren dan in 2018. Zo hebben ze meer last van slaapproblemen (+5%), somberheid (+10%) en angstklachten (+15%). Het wegvallen van dagelijkse structuren, verminderde sociale contacten met leeftijdsgenoten en onzekerheid over de toekomst kan leiden tot de ontwikkeling of verergering van psychische klachten. De uitvraag van de Nederlandse ggz bevestigt dat er een toename is in het aantal aanmeldingen ambulante en klinische GGZ, respectievelijk 27% en 19%.

Mede naar aanleiding hiervan heeft het demissionair kabinet op 22 april jl (*zie 22 april 2021*) besloten om voor 2021 een bedrag van € 613 miljoen vrij te maken voor de acute problemen in de jeugdzorg – deels het gevolg van de coronapandemie – en de financiële druk die dit veroorzaakt. Hiervan is € 228 miljoen uitgekeerd via het gemeentefonds voor de aanpak van verdringing en (lichte) jeugdzorgproblematiek. Daarnaast is € 50 miljoen specifiek bestemd voor het verminderen van de druk op de acute jeugd-GGZ en is € 255 miljoen beschikbaar om wachttijden in de specialistische jeugdzorg aan te pakken. Het terugbrengen van wachttijden voor deze kwetsbare jongeren vraagt om een gezamenlijke inzet van aanbieders en gemeenten en op landelijk niveau in samenwerking met het Rijk. Ook cliëntenorganisaties en professionals worden betrokken. De aanpak van wachttijden is tweeledig:

1. De aanpak van complexe casuïstiek wordt geïntensiveerd én;
2. regionaal en landelijk inzicht en overzicht in wachttijden wordt versterkt.

De demissionair staatssecretaris ziet de urgentie en deelt de zorgen. Aankomende november verwacht hij een eerste rapportage.³¹

22

Op 22 juni biedt Team GeestKracht (mede namens NJR, Young in Prison, Stichting SAMAH, Labyrint-In Perspectief, Stichting Zwerfjongeren Nederland, Stichting ExpEX, @ease, JongPIT en MIND) een petitie ‘Tijd voor mentale gezondheid’ aan de vaste Kamercommissie voor VWS.³² Met het overhandigen van de petitie vanmiddag roept Team Geestkracht Tweede Kamerleden én het toekomstig kabinet op aan de slag te gaan met een Nationaal Preventieakkoord Mentale Gezondheid.^{33 34}

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Veiligheid en kindermishandeling

2. Mentaal welbevinden

3. Jeugdverenigingen (Kunst, cultuur en scouting)

Bijlage

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Juli 05

Op 5 juli sturen de demissionair staatssecretaris van VWS en de minister van OCW een brief naar de Tweede Kamer inzake de aanpak voor herstel en perspectief voor jongeren. Met deze aanpak, die diverse bestaande steunpakketten en een agenda voor de toekomst omsluit, wil het demissionair kabinet de negatieve effecten van de coronacrisis voor jongeren op korte termijn zoveel mogelijk wegnemen of verzachten en de uitgangspositie van jongeren in de samenleving op langere termijn versterken. De nadruk ligt op de leeftijd van 12 tot en met 27 jaar. In deze brief wordt er onder andere gereageerd op het advies van de JDC ([zie 13 april 2021](#)) en de motie³⁵ van Kamerlid Ploumen ([zie 13 april 2021](#)) inzake het Deltaplan Jeugd. In de brief wordt er onder andere ingegaan op:

1. 'Flinke effecten op mentale en fysieke gezondheid': Bijna 50% van de jongeren ervaart psychische gezondheidsproblemen tegenover circa 17% van de Nederlandse bevolking. Een deel van de jongeren voelt zich vaker eenzaam of somber. Voor jongeren met een beperking, jongeren in het voortgezet speciaal onderwijs of in de jeugdhulp en thuiszitters is deze periode extra zwaar geweest. In november 2020 sportte 78% van de jongeren minstens vier keer per maand en in december was dat afgenomen tot 58%. In vergelijking met een jaar eerder (november en december 2019) was dit respectievelijk 81% en 73%. Deze daling is waarschijnlijk veroorzaakt door de coronamaatregelen. Een ongezonde leefstijl is een voorspeller van veel ziektebelasting. Ook cultuurdeelname is ernstig beperkt door de coronacrisis, vooral aan activiteiten in groepsverband;
2. 'Jongeren willen betrokken worden': Uit verschillende onderzoeken onder jongeren komt naar voren dat 90% van de jongeren mee wil praten en denken over beleid, vooral op het gebied van onderwijs, klimaat, werk en de gevolgen van de coronacrisis. Uit het gedragsonderzoek van de RIVM en GGD'en komt bovendien naar voren dat jongeren een groeiende mate van onrechtvaardigheid van het coronabeleid ervaren, zoals over de ongelijke verdeling van de lasten van de pandemie, en dalend draagvlak voor en naleving van met name de sociaal beperkende maatregelen.

Het demissionair kabinet wil dat alle jongeren veilig, gezond en kansrijk kunnen opgroeien. De coronacrisis heeft deze ambitie bemoeilijkt. Sinds het uitbreken van de crisis is er daarom al veel in gang gezet ([zie bijlage](#)).

Buiten het reeds in gang gezette 'Jeugdpakket', 'Steunpakket Welzijn Jeugd' en de rol van MDT in jongerenparticipatie, ziet het demissionair kabinet het als een noodzaak om tot een integrale aanpak te komen van de leefdomeinen (vrienden, school, werk, zorg en ondersteuning). Gebaseerd op de gevoerde gesprekken met jongeren, gemeenten en professionals uit alle domeinen ziet het demissionair kabinet daarbij vijf domeinoverstijgende opgaven: (1) integraal werken, (2) jongerenparticipatie, (3) bestaanszekerheid, (4) kansengelijkheid en (5) veerkracht. In deze feitenreconstructie zal worden ingegaan op de VWS-opgaven: 'jongerenparticipatie' en 'veerkracht'. Met betrekking tot jongerenparticipatie heeft het demissionair kabinet onder andere de volgende agendapunten:

- Continue dialoog: Initiatieven die jongeren zelf starten, moeten meer erkenning krijgen en binnen bestaande structuren en besluitvormingsprocessen moet ruimte worden gemaakt voor de eigen perspectieven en agendapunten van jongeren. Dit vraagt om een cultuurverandering;
- Maatschappelijke Diensttijd: MDT is geschikt om jongeren na de coronacrisis te ondersteunen en perspectief te bieden. MDT draagt onder andere bij aan oplossingen voor vraagstukken zoals mentaal welzijn.

Met betrekking tot veerkracht en mentaal welzijn heeft het demissionair kabinet onder andere de volgende agendapunten:

- Monitoring en verdiepend onderzoek: Het is nog niet duidelijk wat de gevolgen van de coronacrisis zullen zijn voor het mentaal welzijn van jongeren. Vandaar dat het demissionair kabinet het wenselijk acht om dit te blijven volgen en monitoren;
- Jongerenpanel Mentale Gezondheid: Dit panel kan inhoudelijk richting geven aan kansen die zich voordoen op het beleid rondom mentale gezondheid;
- Jonge mantelzorgers: Het is van belang dat er oog is voor jonge mantelzorgers. Op die manier kan vroegtijdig voorkomen worden dat jongeren overbelast raken met alle gevolgen van dien op het gebied van mentaal welzijn. Het demissionair kabinet subsidieert daarom de Strategisch Alliantie Jonge Mantelzorgers;
- Preventieakkoord: Het demissionair kabinet is opgeroepen om een verkenning uit te voeren naar de mogelijkheden van een Nationaal Preventieakkoord Mentale Gezondheid;
- Gezonde leefstijl: Tot slot vindt het demissionair kabinet het belangrijk om een gezonde leefstijl en daarmee bewegen en sporten voor jongeren aantrekkelijker te maken.³⁶

22

Op 22 juli vraagt de vaste Kamercommissie voor VWS om een reactie van demissionair staatssecretaris Blokhuis op de petitie 'Pleidooi voor een Minister voor Kinderen' namens de kerngroep Minister van Kinderen. De commissie heeft deze petitie op 22 juni in ontvangst genomen.³⁷ De petitie benadrukt dat de zorg voor ontwikkeling en veiligheid van kinderen een kerntaak is van de politiek. De petitie roept op tot een minister voor kinderen die investeert in een ondersteunende, stimulerende leefomgeving voor alle kinderen, zodat alle kinderen kansrijk, gezond en veilig opgroeien.³⁸

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Veiligheid en kindermishandeling

2. Mentaal welbevinden

3. Jeugdverenigingen (Kunst, cultuur en scouting)

Bijlage

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

September

16

Op 16 september reageert demissionair staatssecretaris Blokhuis middels een Kamerbrief op de aangeboden petitie³⁹ van team GeestKracht (zie 22 juni 2021). De demissionair staatssecretaris vindt het cruciaal dat het Team GeestKracht, de Nationale Jeugd Raad en de Gezonde Generatie bij de verkenning zijn betrokken en hun ideeën hebben neergelegd over de noodzaak en de mogelijkheden die zij zien voor mentale gezondheid van de jeugd. Ook is de verkenning interdepartementaal ingericht; er is een stuurgroep in het leven geroepen waarbij verschillende directies van VWS vertegenwoordigd zijn, maar ook de ministeries van SZW en OCW aangesloten zijn. In het najaar zal de demissionair staatssecretaris de Tweede Kamer informeren over de resultaten van de verkenning. Het is echter aan een nieuw kabinet om op basis van de verkenning te besluiten over een Preventieakkoord Mentale Gezondheid en de wijze waarop de totstandkoming van een eventueel akkoord zal worden ingevuld.⁴⁰

Op 16 september spreekt demissionair staatssecretaris Blokhuis met een groep kwetsbare jongeren over hun uitdagingen in de coronaperiode en wat voor hen belangrijk is in het openingsplan. Jongeren van Augeo foundation, Expex, Jong Pit en MIND deelden hun ervaringen en onderzoeken met de staatssecretaris.⁴¹

21

Op 21 september stuurt demissionair staatssecretaris Blokhuis een voortgangsrapportage MDT naar de Tweede Kamer. In maart 2020 is MDT officieel van start gegaan. De investering die het demissionair kabinet de afgelopen jaren heeft gedaan in het opstarten en ontwikkelen van MDT heeft geresulteerd in een MDT-netwerk van inmiddels 30.000 jongeren en circa 2.700 organisaties.

Naast de reguliere subsidierondes zijn er in het afgelopen anderhalf jaar vier aanvullende coronarondes gehouden waaraan ook ruim 30.000 jongeren hebben deelgenomen. Door deze vier subsidierondes, waaronder het gemeentelijk project Jeugd aan Zet en deelname aan het Rijksbrede plan Perspectief voor de Jeugd hebben jongeren in coronatijd op een laagdrempelige manier kennis kunnen maken met MDT. Vanwege de beperkingen tijdens de coronacrisis en vanwege de focus op de coronaprojecten is er bij de reguliere MDT-projecten vertraging ontstaan. De opbouw van het netwerk naar de beoogde 40.000 MDT-trajecten (met budget 2020) en 60.000 MDT-trajecten (met budget 2021) zal later worden gerealiseerd. Tot slot stelt de demissionair staatssecretaris dat voor de komende periode MDT extra van belang is om jongeren te blijven ondersteunen bij het inrichten van hun leven na de coronacrisis.⁴²

24

Op 24 september reageert demissionair staatssecretaris Blokhuis middels een Kamerbrief op de petitie 'Pleidooi voor een Minister voor Kinderen' (zie 22 juli 2021). De demissionair staatssecretaris onderschrijft volledig dat alle kinderen recht hebben op een kansrijke, gezonde en veilige ontwikkeling. De COVID-19-crisis heeft daarnaast nog eens benadrukt hoe belangrijk blijvende aandacht voor zowel materiële als immateriële rechten van kinderen is. De aanpak voor herstel en perspectief voor de jeugd is een goed voorbeeld van de wijze waarop het demissionair kabinet naar de stem van kinderen luistert. De demissionair staatssecretaris kan echter geen uitspraken doen over het instellen van een minister voor kinderen. Een dergelijk besluit zal door een volgend kabinet genomen moeten worden.⁴³

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Veiligheid en kindermishandeling

2. Mentaal welbevinden

3. Jeugdverenigingen (Kunst, cultuur en scouting)

Bijlage

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Oktober

15

Op 15 oktober stuurt demissionair staatssecretaris Blokhuis een brief naar de Tweede Kamer inzake de verkenning naar een Nationaal Preventieakkoord Mentale Gezondheid. Dit naar aanleiding van de motie⁴⁴ van de leden Dik-Faber (CU) en Diertens (D66) die op 9 februari 2021 is aangenomen. De mentale problemen nemen onder andere onder kinderen en jongeren toe: een op de vijftien jongeren in Nederland kampt met een depressie (dit zijn 80.000 jongeren tussen de dertien en achttien jaar oud). De coronacrisis lijkt een groot effect te hebben gehad op het mentaal welbevinden. Uit de Corona-inclusieve Volksgezondheid Toekomst Verkenning van november 2020 blijkt dat Nederlanders zich onder andere veel somberder (+32%) en eenzamer (+28%) voelden dan voor de coronacrisis. De demissionair staatssecretaris wil graag in samenwerking met de partijen verder werken aan de verkenning, zodat een volgend kabinet hierop kan voortbouwen:

1. Het vaststellen van een begrippenkader voor de mentale gezondheid door middel van een lopend onderzoek van het RIVM en Trimbos-instituut;
2. Het verkennen van de mogelijke ambitieniveaus van een preventieve aanpak van mentale gezondheidsproblemen in Nederland in samenspraak met de veldpartijen.
3. Het laten onderzoeken van de korte- en langetermijneffecten van de corona op de mentale gezondheid van Nederlanders door de Gezondheidsraad;
4. Samen met het ministerie van SZW werken aan de Brede Maatschappelijke Samenwerking burn-outklachten (BMS) en hieruit voortvloeiende acties samen met veldpartijen tot uitvoering brengen;
5. Samen met het ministerie van OCW verder werken op het thema mentale gezondheid in diverse projecten, waaronder het landelijk onderzoek naar mentale gezondheid onder studenten in het ho en onder studenten in het mbo;
6. Samen met de Nationale Jeugdraad (NJR) een jongerenpanel mentale gezondheid oprichten;
7. Samen met veldpartijen verkennen wat de belangrijkste doelgroepen zijn voor mentale gezondheidsbevordering en hierbij partijen betrekken uit alle betrokken domeinen;
8. Inventariseren welke bewezen effectieve interventies er al zijn en welke hiaten hierin nog bestaan;
9. Werken aan een goed functionerende kennisinfrastructuur voor het delen van effectieve interventies door en tussen kennisinstututen, professionals en burgers.⁴⁵

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Veiligheid en kindermishandeling

2. Mentaal welbevinden

3. Jeugdverenigingen (Kunst, cultuur en scouting)

Bijlage

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

November

01

Op 1 november stuurt demissionair staatssecretaris Blokhuis de voortgangsrapportage Meerjarenprogramma Depressiepreventie 2021 naar de Tweede Kamer. In deze voortgangsrapportage gaat de demissionair staatssecretaris onder andere in op jongeren. In augustus 2019 heeft GGD GHOR Nederland samen met Trimbos-instituut, het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid en andere partners een nieuwe wegwijzer 'Rondom Jong' voor depressiepreventie ontwikkeld. Deze wegwijzer laat professionals rond jongeren met depressieve klachten beter met elkaar samenwerken. De wegwijzer Rondom Jong en de bijbehorende middelen staan op de website van het Trimbos-instituut en kunnen gratis gedownload worden. De wegwijzer is vanaf augustus 2019 tot november 2021 zo'n duizend keer gedownload. De informatie over Rondom Jong wordt ook aangeboden via de website van Gezonde School, als instrument voor scholen om samen met ketenpartners depressieve klachten te voorkomen en te signaleren bij leerlingen en studenten. Rondom Jong is ook opgenomen als een van de instrumenten om in te zetten in de handleiding 'Werken aan mentale gezondheid van jongeren: adviezen voor gemeenten tijdens de coronacrisis'. Door corona neemt de aandacht voor welbevinden op school toe en lijkt het ook normaler te worden om over psychische klachten te praten.⁴⁶

03

Op 3 november stuurt demissionair minister De Jonge een stand-van-zakenbrief COVID-19 naar de Tweede Kamer. De VNG en het Rijk hebben afgesproken dat meerkosten binnen het sociaal domein als gevolg van de coronapandemie in 2021 door het Rijk worden gecompenseerd. Daartoe is bij de voorjaarsnota een raming van € 141 miljoen aan meerkosten opgenomen. In opdracht van de ministeries van VWS, Financiën (FIN), BZK en de VNG is een onderzoek⁴⁷ naar de omvang van de totale meerkosten in het sociaal domein uitgevoerd. Op basis van dit onderzoek is de totale hoogte van de compensatie met betrekking tot de Jeugdwet en Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) 2015 in het bestuurlijk overleg over jeugdzorg van 7 oktober gezamenlijk vastgesteld op € 136,1 miljoen. Deze compensatie betreft een afrondende afspraak voor meerkosten over 2021. Dat neemt niet weg dat als er evident aanleiding is om te veronderstellen dat gemeenten door het coronavirus in de financiële problemen komen, of als er onvoorziene ontwikkelingen optreden, het Rijk en gemeenten daarover met elkaar in gesprek zullen gaan. Het vaststellen van de compensatie van de meerkosten als gevolg van de coronapandemie op € 136,1 miljoen leidt tot een bijstelling van de eerder opgenomen raming van € 141 miljoen. Bij de decembercirculaire wordt deze compensatie aan gemeenten uitgekeerd via het gemeentefonds.⁴⁸

12

Op 12 november stuurt demissionair minister De Jonge een brief met betrekking tot de coronamaatregelen naar de Tweede Kamer. In deze brief beschrijft de demissionair minister onder andere dat uit de sociaal-maatschappelijke en economische reflectie van de ministeries van SZW, Economische Zaken en Klimaat (EZK) en FIN (de Trojka) naar voren komt dat contactbeperkende maatregelen om de zorg te ontlasten of besmettingen terug te dringen per definitie een maatschappelijke impact hebben. De Trojka wijst tevens op het mentaal welzijn van jongeren dat onder druk staat. Meer dan van andere leeftijdsgroepen vinden sociale contacten in de avonduren plaats. Sluiting van de horeca, kunst en cultuur treft jongeren buitensporig hard volgens de Trojka.⁴⁹

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Veiligheid en kindermishandeling
2. Mentaal welbevinden
- 3. Jeugdverenigingen (Kunst, cultuur en scouting)**

Bijlage

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

3. Jeugdverenigingen (Kunst, cultuur en scouting)

Mei
28

Op 28 mei 2021 stuurt demissionair minister De Jonge een stand-van-zakenbrief COVID-19 naar de Tweede Kamer. De demissionair staatssecretaris van VWS heeft in de beantwoording van de Kamervragen⁵⁰ van de Kamerleden Peters (CDA) en Van Beukering-Huijbregts (D66) aangegeven dat hij de Tweede Kamer nader zou informeren over de uitkomst van het gesprek met de VNG (zie 11 januari 2021).⁵¹ De VNG heeft in zijn ledenbrieven kenbaar gemaakt dat de gelden voor de steunmaatregelen bedoeld zijn om scoutingverenigingen en jeugd- en jongerenwerkclubs te compenseren voor geleden inkomstenderving als gevolg van de coronacrisis. Verder geeft demissionair minister De Jonge aan dat de mogelijkheid om in groepsverband kunst en cultuur te beoefenen wordt uitgebreid van twee naar vijftig personen. Van dit maximum zijn uitgezonderd jongeren tot en met zeventien jaar die deelnemen aan georganiseerde jeugdactiviteiten (indien de activiteit niet georganiseerd is, tellen deze jongeren wel mee).⁵²

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Veiligheid en kindermishandeling
2. Mentaal welbevinden
- 3. Jeugdverenigingen (Kunst, cultuur en scouting)**

Bijlage

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Juni

09

In de procedurevergadering van 9 juni spreekt de vaste Kamercommissie voor VWS over de mogelijkheden voor zomerkampen voor jongeren vanaf 13 jaar. Voor veel kinderen, zeker uit kwetsbare situaties, zijn zomerkampen een belangrijk vooruitzicht. Ondanks de ruimte voor jeugdactiviteiten staat in de tijdelijke regeling maatregelen COVID-19 een beperking voor het in groepen op kamp gaan voor jongeren vanaf 13 jaar in groepsaccommodaties en op groepskampeerterrainen. Voor sommige gemeenten en veiligheidsregio's vormt dit een beperking om toestemming te geven. Daarom verzoekt de Kamercommissie demissionair minister De Jonge op korte termijn een kabinetsreactie naar de Tweede Kamer te sturen over de mogelijkheden voor deze zomerkampen.⁵³

18

Op 18 juni stuurt demissionair minister De Jonge een stand-van-zakenbrief COVID-19 naar de Tweede Kamer. Op basis van de huidige verbeterde epidemiologische situatie heeft het demissionair kabinet besloten de volgende stap te zetten in het openingsplan. Ten aanzien van jongerenkampen voor kinderen vanaf 13 jaar betekent dit dat met het vervallen van artikel 6.12 van de Tijdelijke regeling maatregelen COVID-19 in stap 4 geen maximum meer geldt voor het aantal kinderen dat samen in een groepsaccommodatie kan verblijven. Hiermee geeft demissionair minister opvolging aan het verzoek van de vaste Kamercommissie voor VWS van 9 juni.⁵⁴

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Veiligheid en kindermishandeling
2. Mentaal welbevinden
- 3. Jeugdverenigingen
(Kunst, cultuur en scouting)**

Bijlage

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

November

03

Op 3 november stuurt demissionair minister De Jonge een stand-van-zakenbrief COVID-19 naar de Tweede Kamer. Het demissionair kabinet maakt een aantal uitzonderingen met betrekking tot de coronatoegangsbewijsplicht (CTB-plicht). Dit is het geval bij de beoefening van sport, kunst en cultuur voor jeugd tot en met zeventien jaar. Zo zijn georganiseerde jeugdactiviteiten tot en met zeventien jaar, zoals een Sinterklaasintocht, uitgezonderd van de CTB-plicht voor deelnemers tot en met zeventien jaar en hun begeleiders.⁵⁵

Bijlage

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Veiligheid en kindermishandeling
2. Mentaal welbevinden
3. Jeugdverenigingen (Kunst, cultuur en scouting)

Bijlage

Bronnen

Eindnoten

Vanaf dit overzicht kunt u terug naar de lopende tekst door op het cijfer voor de eindnoot te klikken.

- 1 Beleidsmedewerker Directie Jeugd (2022, 22 februari). Feedback tijdlijn 'Jeugd' (maart 2021 tot en met november 2021).
- 2 Lodders, Van Meenen, Tellegen en Esmeijer (2021, 4 maart). Verslag van een algemeen overleg, gehouden op 18 februari 2021, over Huiselijk geweld/kindermishandeling (28345-250). URL: [Aanpak huiselijk geweld | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 3 Zie 18 juni 2021 tijdlijn 'Jeugd' (maart 2020 tot en met februari 2021).
- 4 Minister van VWS en minister voor Rechtsbescherming (2021, 18 juni). Voortgangsrapportage programma Geweld hoort nergens thuis (28345-252). URL: [Aanpak huiselijk geweld | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 5 Staatssecretaris van VWS en minister van OCW (2021, 5 juli). Herstel en Perspectief voor de Jeugd (35883-1). URL: [Herstel en Perspectief voor de Jeugd | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 6 Staatssecretaris van VWS (2021, 11 november). Reactie op petitie van Jeugdzorg Voldoende Beschermd (JVB) 'Manifest Jeugdzorg Urgenties!' (31015-238). URL: [Reactie op petitie van Jeugdzorg Voldoende Beschermd \(JVB\) 'Manifest Jeugdzorg Urgenties!' | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 7 Staatssecretaris van VWS en minister voor Rechtsgeleerdheid (2021, 22 november). Voortgang van de aanpak om de jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering te verbeteren (31839-812). URL: [Detail 2021D45062 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 8 De Nederlandse GGZ (2021, 10 maart). Publieksrapportage uitvraag acute jeugd-GGZ.
- 9 De Nederlandse GGZ (2021, 10 maart). Publieksrapportage uitvraag acute jeugd-GGZ.
- 10 Minister van VWS (2021, 23 maart). Stand van zakenbrief COVID-19 (25295-1063). URL: [Stand van zakenbrief COVID-19 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 11 SZW en NJR (2021, 6 april). Gespreksverslag Brainstorm Jongeren en de arbeidsmarkt.
- 12 Motie-Ploumen c.s. (nr. 960, 25295). Motie van het lid Ploumen c.s. over een Deltaplan Jeugd. URL: [Motie van het lid Ploumen c.s. over een Deltaplan Jeugd | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 13 Zie tijdlijn 'Jeugd' op 4 februari 2021.
- 14 Minister van VWS (2021, 13 april). Stand van zakenbrief COVID-19 (25295-1105). URL: [Stand van zakenbrief COVID-19 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 15 Beleidsmedewerker Directie Jeugd (2022, 22 februari). Feedback tijdlijn 'Jeugd' (maart 2021 tot en met november 2021).
- 16 Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2021, 22 april). Afspraken VNG-Rijk aanpak problematiek jeugdzorg.
- 17 Zie tijdlijn 'Jeugd' op 2 februari 2021.
- 18 Minister van VWS (2021, 11 mei). Stand van zakenbrief COVID-19 (25295-1179). URL: [Stand van zakenbrief COVID-19 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 19 NJR (Nationale Jeugdraad) (2021, 19 mei). Verslag brainstorm Jongeren & Wonen woensdag 19 mei. [intern document].
- 20 Minister voor Medische Zorg (2021, 26 mei). Ondersteuning van de zorg tijdens de COVID-crisis, herstel van zorgprofessionals en het inhalen van reguliere zorg. URL: [Detail 2021D19884 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

- 21 Minister van VWS (2021, 28 mei). Stand van zaken COVID-19 (25295-1241). URL: [Stand van zaken COVID-19 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 22 Beleidsmedewerker Directie Jeugd (2022, 22 februari). Feedback tijdlijn 'Jeugd' (maart 2021 tot en met november 2021).
- 23 Motie-Klaver (nr. 923, 25295). Motie van het lid Klaver over het aantal crisisplekken in de (jeugd-)GGZ opschalen. URL: [Detail 2021Do2717 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 24 Staatssecretaris van VWS (2021, 28 mei). De implementatie van de expertisecentra jeugdhulp en de aanpak eetstoornissen.
- 25 NOS (2021, 2 juni). 'Kind in nood wacht gemiddeld tien maanden op hulp'.
- 26 NOS (2021, 2 juni). 'Kind in nood wacht gemiddeld tien maanden op hulp'.
- 27 Maeijer (2021, 3 juni). Het bericht 'Kind in nood wacht gemiddeld tien maanden op hulp' (2021D21509). URL: [Het bericht 'Kind in nood wacht gemiddeld tien maanden op hulp' | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 28 Staatssecretaris van VWS en minister voor Rechtsbescherming (2021, 17 juni). Actuele ontwikkelingen in het jeugdbeleid (31839-784). URL: [Actuele ontwikkelingen in het jeugdbeleid | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 29 Minister van VWS (2021, 18 juni). Stand van zakenbrief COVID-19 (25295-1297). URL: [Stand van zakenbrief COVID-19 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 30 Maeijer (2021, 3 juni). Het bericht 'Kind in nood wacht gemiddeld tien maanden op hulp' (2021D21509). URL: [Het bericht 'Kind in nood wacht gemiddeld tien maanden op hulp' | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 31 Staatssecretaris van VWS (2021, 21 juni). Antwoord op vragen van het lid Maeijer over het bericht 'Kind in nood wacht gemiddeld tien maanden op hulp' (2021D24473). URL: [Detail 2021D24473 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 32 Esmeijer (2021, 22 juni). Convocatie digitale petitieaanbieding 22 juni 2021, 13.00-13.15 uur: Team GeestKracht- 'Tijd voor mentale gezondheid' (2021D24162). URL: [Detail 2021D24162 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 33 FNO (2021, 22 juni). Jongeren met mentale problemen willen Nationaal Preventieakkoord Mentale Gezondheid.
- 34 Zie tijdlijn Jeugd (maart 2020 tot en met februari 2021) motie 1 februari 2021 H.1 'Mentaal welbevinden'.
- 35 Motie-Ploumen c.s. (nr. 960, 25295). Motie van het lid Ploumen c.s. over een Deltaplan Jeugd. URL: [Motie van het lid Ploumen c.s. over een Deltaplan Jeugd | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 36 Staatssecretaris van VWS en minister van OCW (2021, 5 juli). Herstel en Perspectief voor de Jeugd (35883-1). URL: [Herstel en Perspectief voor de Jeugd | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 37 Esmeijer (2021, 22 juli). 3-den; Petitie 'Pleidooi voor een Minister voor Kinderen' (2021D29757). URL: [3-den; Petitie 'Pleidooi voor een Minister voor Kinderen' | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 38 Staatssecretaris van VWS (2021, 24 september). Reactie op verzoek commissie inzake de petitie 'Pleidooi voor een Minister voor Kinderen' (2021Z16348). URL: [Reactie op verzoek commissie inzake de petitie 'Pleidooi voor een Minister voor Kinderen' | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 39 Esmeijer (2021, 22 juni). Convocatie digitale petitieaanbieding 22 juni 2021, 13.00-13.15 uur: Team GeestKracht- 'Tijd voor mentale gezondheid' (2021D24162). URL: [Detail 2021D24162 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 40 Staatssecretaris van VWS (2021, 16 september). Reactie op verzoek commissie over de Petitie

- 41 Tijd voor mentale gezondheid (32793-565). URL: [Reactie op verzoek commissie over de Petitie Tijd voor mentale gezondheid | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 42 Staatssecretaris van VWS (2021, 16 september). Rondetafelgesprek kwetsbare jongeren over corona. [intern document].
- 43 Staatssecretaris van VWS (2021, 21 september). Voortgang Maatschappelijke diensttijd (MDT) (35034-22). URL: [Voortgang Maatschappelijke diensttijd \(MDT\) | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 44 Staatssecretaris van VWS (2021, 24 september). Reactie op verzoek commissie inzake de petitie 'Pleidooi voor een Minister voor Kinderen' (2021Z16348). URL: [Reactie op verzoek commissie inzake de petitie 'Pleidooi voor een Minister voor Kinderen' | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 45 Motie-Dik Faber en Diertens (nr. 538, 32793). Motie van de leden Dik-Faber en Diertens over een nationaal preventieakkoord mentale gezondheid. URL: [Detail 2021Do4467 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 46 Staatssecretaris van VWS (2021, 15 oktober). Verkenning Nationaal Preventieakkoord Mentale Gezondheid/reactie op motie (32793-573). URL: [Verkenning Nationaal Preventieakkoord Mentale Gezondheid/reactie op motie | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 47 Staatssecretaris van VWS (2021, 1 november). Voortgangsrapportage Meerjarenprogramma Depressiepreventie 2021 (32793-574). URL: [Voortgangsrapportage Meerjarenprogramma Depressiepreventie 2021 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 48 Significant Public (2021, 18 september). Meerkosten door corona in het sociaal domein: een prognose van de bij de gemeente gefactureerde meer-en minderkosten in 2021.
- 49 Minister van VWS (2021, 3 november). Stand van zakenbrief Covid-19 (25295-1468). URL: [Stand van zakenbrief Covid-19 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 50 Minister van VWS (2021, 12 november). Maatregelen COVID-19 (25295-1519). URL: [Maatregelen COVID-19 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 51 Peters en Van Beukering-Huibregts (2020, 4 december). Het bericht 'Scouting en jeugd- en jongerenwerk bestolen' (2020Z23920). URL: [Het bericht 'Scouting en jeugd- en jongerenwerk bestolen'. | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 52 Zie tijdlijn 'Jeugd' (maart 2020 tot en met februari 2021).
- 53 Minister van VWS (2021, 28 mei). Stand van zaken COVID-19 (25295-1241). URL: [Stand van zaken COVID-19 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 54 Esmeijer (2021, 9 juni). Aan minister VWS – verzoek commissie mogelijkheden zomerkampen jongeren vanaf 13 jaar (2021D22533). URL: [Aan minister VWS - verzoek commissie mogelijkheden zomerkampen jongeren vanaf 13 jaar | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 55 Minister van VWS (2021, 18 juni). Stand van zakenbrief COVID-19 (25295-1297). URL: [Stand van zakenbrief COVID-19 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)
- 56 Minister van VWS (2021, 3 november). Stand van zakenbrief Covid-19 (25295-1468). URL: [Stand van zakenbrief Covid-19 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

Dit is een uitgave van
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Postadres
Postbus 20350 | 2500 EJ Den Haag
Telefoon 070 340 79 11
www.rijksoverheid.nl/vws

augustus 2023